

DR. C. J. GOSLINGA, *De boeken Samuel opnuw uit die grondtekst vertaald en verklaard, tweede deel.* J. H. Kok N.V., Kampen, 1956.

Hierdie deeltjie uit die Korte Verklaring is gelukkig geen ongewysigde herdruk nie, maar 'n eerste druk waarin met die resultate van resente ondersoekinge rekening gehou is. Ons kan veel goeds van die werk sê: die emeritus predikant te Vreeland het hom uitstekend van sy taak gekwyd. Sowel vertaling as verklaring is in aangenaam leesbare styl geskrywe; die skrywer ontwyk die tekskritiese probleme nie, en gaan uitvoerig op die velerlei vrae wat by die leser van II Samuel mag opkom, in. Daarby skroom hy nie om te erken dat ons kennis dikwels nog nie toereikend is om definitiewe oplossings vir historiese en taalkundige probleme te gee nie. Dis opvallend hoe dikwels hy hom genoodsaak sien om 'n tekswysiging voor te stel; inderdaad kan ons dikwels in hierdie boek nie tot 'n redelike vertaling kom nie as ons nie van die oorgelewerde Hebreeuse teksvorm afwyk nie. Deur die vonds van stukke uit Samuel in een van die Dooie See grotte sal die tekskritiek van hierdie boek in die komende jare vermoedelik dikwels ter sprake kom; dit is wel duidelik dat die lesings van die Griekse vertaling, wat dikwels ook in die Hebreeuse fragmente van Qumraan gevind word, in die toekoms weer met meer vertrouwe bejeën gaan word as in die laaste dekades aan hulle geskenk is.

Al lesend het ons 'n paar kanttekenings gemaak wat ons graag aan die bekwame skrywer ter oorweging wil aanbied. Op p. 38 sê die skrywer dat die „vijver van Gibeon” sonder twyfel die waterreservoir oos van die stad is. Deur die Amerikaanse ondersoek ter plaatse is nou aangetoon dat daardie reservoir eers in die Romeinse tyd aangelê is, sien *Biblical Archaeologist*, XIX, 1956, p. 66-75, J. B. PRITCHARD, *The water system at Gibeon*. Dit bewys weer 'n slag hoe versigtig 'n mens met die uitdrukking „sonder twyfel” moet omgaan, in die besonder as jy jou baseer op 'n outeur soos GARSTANG, wie se krag meer in bewering as in bewysvoering gelê het.

Op p. 139 veronderstel die outeur dat Batseba haar in „de vijver” in die binnehof van haar huis gebad het. Ek onthou nie dat ons ooit in huise uit Yster I of II swembaaie aangetref het nie. Ons moet hier eerder aan 'n gewone washandeling dink: water word uit 'n kruik deur

'n slavin oor die liggaam van haar meesteres uitgestort. Op p. 186 neem die skrywer aan dat die gebruik om iemand na 'n familielid te vernoem reeds in die tiende eeu bestaan het; alles wys daarop dat dit eers in die derde eeu opgekom het. Op p. 189 word oor "hoger beroep" gepraat; in die regs-geskiedenis is dit 'n baie jonge begrip; by die koning het die Israeliet nie in hoër beroep gegaan nie, maar om gracie gepleit.

Dit doen egter niks af van die verdienstelikheid van GOSLINGA se arbeid nie.

A. VAN SELMS.